

Интернет-версия:
zaman.smikbr.ru

КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИНИ ЭМ ПРАВИТЕЛЬСТВОСУНУ ГАЗЕТИ

ВРЕМЯ

ГАЗЕТА ПАРЛАМЕНТА И ПРАВИТЕЛЬСТВА КАБАРДИНО-БАЛКАРСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

Байрам

Баш ёлканы жарыгы

Тюне Неальчикде Профсоюзланы культура дворецинде республиканы Баш ёлкасы ачылганды. Анга шахарда эм анга жууук элде жашагъан кеп сабий

ата-аналары бла келгенди. Аланы КЪМР-ни Президентини. Правительствоуна да атларындан Жангы жылы жарык, ариу байрамны бла Къабарты-Малкъарны Пра-

вительствоуну Председателини заместители Исан Гертер алгъышлагъанды, ала нассылы, саукулгъу болурларын сыйгенин билдиргенди. КЪМР-ни Парламентини

Къар Алпа бла Тюбешу.

Республиканы оючуларыны къауум Баш ёлкада.

Председателини заместители Татьяна Саенко уа жашкъылагъа бла къызъкъылагъа иги окугъузу, ана-аталарыгъыны айтханларыни этмичуне болугъуз деп, на-сыйхат сезон айтханды.

Профсоюзланы жер-жерли Федерациясыны таматасы Фаниа Ахоева республикада, ол санда Нальчикде да, сабийлеге Жангы жылы байрамны не къадар жарык болуп, школчула каникулларында зауукту солур ючюн, торлю мадарла этилгенле-рин билдиргенди. Кеп жерле-де ариу жасалгъан ёлкала салынгандыла, мындагы уа барысында да бийкиди эм айтылды, дегенди. Байрамгъа КЪМР-ни Пре-

зидентини экономика вопро-сланы жаны бла советинги Уналаны Аминат, КЪМР-ни уруну эм социальный жал-къызу министри Тюбейланы Альберт, республиканы баш-ха кулукчулары да келген эдиле.

Андан сора той-оюн баш-ланганды. Эки сагъатны ичинде Къар Алпа, Къар-къыз, жомакъланы башха жигитлери да ояларны, наму-лары бла сабийлени къуан-дыргъандыла, биргелерине теленгендиле, ойнагъандыла, жарна айтхандыла. Азырнда уа сауыгъла юлепгендиле.

ХОПАЛАНЫ Марзият.
Суратланы автор алгъанды.

Къабарты-Малкъар Республиканы Жамауат палатасыны Жангы жыл бла АЛГЪЫШЛАУ

Хурметли граждандарыбыз, багъалы шукълорыбыз!
2010 жыл тарыха кетип барды. Ол къалай болгъанды? Хар заманда, кеп торлю, кеп торсюню. Озган юнле бла аила кеслерине дуня бла бир шартны сыйлашдыргъан дыт-къуандыргъан эм келгендирген, мухад-ландыргъан эм жарытхан.

Алай болсада, тауусула тургъан жылы баш магъаналы шарты - Къабарты-Малкъарны айнуу, аны алгъа барыу болгъанды. Анга тарихле бла керюмдөле да толу шагъатлык эдиле. Сөз ючюн, битену ол продуктну өчмечи иги да өсенди, бир производство эм социальный объектини бир къаууму хайырлангъыла бергенди, жангы ишчи жерле курапгандыла, иш хакъ өзгенди, республиканы дотакысы айтханды.

Мамырлыккыны, ырахатлыккыны эмда миллетле аралы келишюлюню ючленди-риу жаны бла да кеп зат этилгенди. Вла-стыны ола жамауатны арасында халпаны иштетиле, тарыхны ментесини туптарын айнытугъа дайым да өз бур-гъанлай тургъанды. Оуа а хайыр бермей къоймагъанды.

Анда уа - жангы борчла, жангы бийлик-ле. Аланы тамамлар, алагъа жетер ючюн, биз барыбыз да биргирге, кючюбюню бирдикбирге, бютюн тире болурга, бет жарыкты ишлерге, сансызлыкъа бла мөхөлликге жоратмазга, тегерингизде болу тургъан хар иш ючюн, шендого эм келир заманыбыз ючюн да жууалы бол-гъаныбызны сөзере керекби. Жаланда ма алай бла жашаталыкыбыз туугъан Къабарты-Малкъарыбызны, жаланда ма алай бла игилендириллекыбыз аны гра-ждандарыны жашуларын, Биргил, батыр болуп, граждандар позицияны кюч сайын да кёрютпюн, хорлапкъыбыз бизни тынч жашарга, ишлерге да къоймагъан аман-лыкъланы, жаланда ма алай бла аял-лыкыбыз ашы мурастарлыгыбызга, планла-рыбызга.

Республиканы битену халкъын Жангы жыл бла жорендириу къызу алгъыш-лаулыгъа. Хар юйюрге, хар адамгъа мамыр-лыккы, ырахатлыккы, насип, къолайлыккы да тежейиб. Жюрекиде мурастарлыгыбыз, къуумларыгыбыз, ишаныларыгыбыз тол-сунла!

Жангыллыкъла

Эсде тутуу

Нуутулмазлыккы жигитлик

Совет аскерлени Афганистангга кий-регилерини 31-жылгъына жоралп Черек району жамауаты афган урушда жо-кашдыр жаны бла бардырлан конкур-су итгорлары чыгарыгъандыла.

Минтерге району афганларыны совет-тини председатели Арсен Тхагалегов да сө-

лешгенди. Мындан ол урушха 40 жаш кет-генди. Андан алтаулан - Бёзювланы Азат бла Рамазан, Жазыкъланы Исхакъ, Хаса-вланы Магомед, Гадияланы Руслан эм Улбаш-вланы Алим - интернационал борларын тол-тура жан бергендиле.

Арсен Тхагалегов айтханга кере, бюгон-люке окуна алагъа, сау къалгъанлагъа, заманасъ блген шукъларын эсегенин къый-лыккы, Жыйылыу ахарада району ийма-ны Догуланы Альберт дуа тутургъанды.

Бизни кюрр.

Конкурс

Черек району кесини герби боллуккъду

2010 жылда июль айда жер-жерли само-управленины Черек район Советини оюнуу ола герби къалай боллугъун тох-ташдыр жаны бла бардырлан конкур-су итгорлары чыгарыгъандыла.

Анга районда 15 жылдан башлап андан таматала да къатышырга эркин эдиле. Конкурс комиссияны къарауна 30-дан ар-тыкъ эски иш берилгенди. Комиссияны председатели, жер-жерли самоуправле-нианы район Советини таматасы Мокъа-вланы Кемал айтханга кере, битену ишче да махталуудула, алай Рахалияны Марат-ны проекти уа барысында да игиди, аны кючю арга биринчи жер берилгенди.

Ол профессионал художник тойдюду, районда билим беруу управленинда оюду-дук этген ёлмөмге башчылыккы эдиле. Алай эсе уа, комиссияны членлери оюм-ларына кере, аны ишинде району энчи-ликтери толу керюктөлгендиле. Жашил-

акъ-кёк торсюнюлю кенделен баргъан из-управленины Черек район Советини оюнуу ола герби къалай боллугъун тох-ташдыр жаны бла бардырлан конкур-су итгорлары чыгарыгъандыла.

Анга районда 15 жылдан башлап андан таматала да къатышырга эркин эдиле. Конкурс комиссияны къарауна 30-дан ар-тыкъ эски иш берилгенди. Комиссияны председатели, жер-жерли самоуправле-нианы район Советини таматасы Мокъа-вланы Кемал айтханга кере, битену ишче да махталуудула, алай Рахалияны Марат-ны проекти уа барысында да игиди, аны кючю арга биринчи жер берилгенди.

Ол профессионал художник тойдюду, районда билим беруу управленинда оюду-дук этген ёлмөмге башчылыккы эдиле. Алай эсе уа, комиссияны членлери оюм-ларына кере, аны ишинде району энчи-ликтери толу керюктөлгендиле. Жашил-

Къойгырты

Ёксюзлеге - фатарла

Бу конюнде Прохладный шахарны адми-нистрациясында жашу журт тийишли оу ёксюз сабийге жангы фатарларындан ач-къыларын бергендиле. Ольга Шаповалова, Максим Данилов эм Александр Левченко Жангы жылгъа кеси юйлеринде тоберки-диле.

КЪМР-ни Правительствоу Председателини орунбасары Иван Гертер белгиле-генде, былайла жумушланы тамамлау республиканы таматалары бардыргъан со-циальный политиканы бир кесигиди эм ала ала ала ала магына бердиле. Былык ёксюз сабийден 20-сы фатарла бла жалчы-

тыгъандыла. Оу айтханга кере, эндиги жыл да бу жумушлагъа 50 миллион сом аха ёлбюнюрюкю.

«Ёксюз сабийлени юйле бла жалчытуу-деген программаны жашууда бардыруу 5 жылны ичинде бир ючюн адамны жашуу журт бла жалчырт оу беркиди.

2010 жылда апрель айда федеральный бюджетден ол жумушлагъа 2 миллион сом дан аспам келгенди. Ол ахчадан 1448,7 ми-ниги Прохладный шахарны администрациясы-на ётдюрюлгенди, къалгъан 518, 9 ми-ниг а Черек районгга берилген эди.

ТАПАСХАНЛАНЫ Аминат.

Календарь

Январьда къалай ишлерикбиз

2011 жылы январь айында россейли 15-июн ишлерикдиле. Къалгъан 16-сы уа-солу эм байрам конюледиле.

31-чи декабрь ишчи юннег саналады. Болсада бир-бир компанияланы оюнуула-румуу коллективтерин ишден эркин эте-диле, аны зындан келген конюнден би-ринче кёчюрюп.

Биринчи январьдан жангы жылгъа кани-кулла башланардыла. Андан сора - Исса фыйгъамбарны туугъан юнни. Эки ишчи юн - 6-чы бла 10-чу январь - 1-чи эм 2-чи январь дабат кеси бла ыйык юннег теши-генлери себелли солу коню боллуккъду-ла. Алай бла къыралыбыны адамлары он-ла коню солуркудула, 31-чи декабрны он-

къошсагъа, 11-юн чыгады.

Россейли властыла эртенде да жангы жылгъа байрамланы кем этер эм аланы бир кесегин майныкылагъа кёчюрюп му-раттандыла. Балчалары, данчалары бол-гъа ала жау башында жашуошлериине кё-люк бюрек заманын ётдюрюрге он табарык-жамуаде деген алабыла. Алай бу оюнуу жамауатны асламы къабыл этерге тийи-шиди.

Байрамланы бир кесегин кёчюрююню экономикасте да тоуге санайдыла. Ала ай-тханды кере, 16-юн ишчи юннег болгъа-аналары себелли къабил январьда заран кёреди. 2012 жылда, баям, къыш канику-ла къыскартылыккы болура.

Жыйылыу

Онгларты кенг хайырлангъыра

Тюне Неальчикде МВД-ны ююнде Къабарты-Малкъар-да Ич ишлени министрствонунда жамауат советни кези-юлу жыйылыу болгъанды. Аны ишине шахарланы, рай-онланы жер-жерли самоуп-равлениларыны оюнуулары, право нызамны сакъ-лагъан органланы, служба-ланы эм жамауат биргиле-ли келечилерни къатыш-кандыла.

КЪМР-де ич ишлени ми-нистри милицияны полковниги Сергей Васильев къырал жу-мушу бла Москвагъа кетгени бла байламлы жыйылыуу аны орунбасары милицияны полковниги Ратмир Бекшев бардыргъанды. Ол кесини ал сезюнде жамауат совет ку-рапгъан конюден берди да

республикада тынчылыккы, ырахатлыккы болуруна себел-лик эте, терроризмни, экстремизмни жолларын кесуиге къыйын салгъаны, аны членлери хар бири ич иш-лени органланыны бла халкы-каны арасында байламлыккы ны кючюледе магъаналы борчуну тамамлагъанларын чертенди. Артыкъда ди-экстремизмни керти бетин ачы-уу къыйматты жолунда бара, жаш адамланы бла ве-теранланы мамырлыккыны кючюледе бир акъылгъа ке-лирлери, терс жолу сай-лагъанланы жангылгъанла-рын анылатыу жаны бла кеп иш этгенлери айырл бел-гилегенди.

Ахыры 2-чи бетдеди.

Жазылыу - 2011

Юйде, иште да алама, окуйума

Бизни юйюробюз малкъар тилде чыкыгъан газетини не заманда да окуйи келгенди. Къартла, ыгъышда огуруу, анда басманлангъан затланы сюзюп, даулашкучулары да сизмедди.

Мен а культураны, тарыхы-бызны ююнде жазылгъан затларга ани эс бурма. Миллети миллетиин сакъ-лагъан эм белгилеген аны маданиятыды. Бютюнда бет а Къызмге, Къайсыннга, Керимге, Танзилгъа, Улбаш-вланы Мутайгъа, Къудияланы Мухтаргъа, дагында ишле-ринде алача айырмалы адамларлыгыбызга жоралан-ган статьяны сыйюп окъ-уйма.

Старополюда, Ростовда, Санкт-Петербургда, Москва-да эм башха жерледе бек да-ражалы вузлада окугъван, тынгылы жерледе ишлеген жашларыбызны, къызлары-бызны ююсериинден «Заман-да» дайым жазыла тургъа-ны бек къууандыла, ектем-ленемсе. Ол жаш тельге ала-мат юлгюду.

Газетде чыкыгъан эски су-ратла да кёню ююнде хара-парлайдыла, сагъышлан-

дырадыла. Спорда, медици-нада да ахшы жетишмилери болгъанланы ююсериинден да бек алгъа «Заманда» билеме. Къысхасы, хар жангы-лыккыны бизге ол кезююнде жетдиреди. Ана тилин, мил-лети, культурасын багъа-лагъан хар таулу газетибиз-ге жазылыр деп ышанам. Мен а аны юйде, иште да алама, окуйума. Бир затым жетмегенча алай болама, аны бола кон сайын тобеш-месем.

ЖАНГОРАЗЛАНЫ Мажит,
Къутилланы Къайсын
атлы Малкъар къырал
драма театры директору.
КЪМР-ни бла КЪМР-ни
сыйлы артисти, Ингуш
Республиканы халкъ
артисти.

Бюгюн ахыр юннег Багъалы окуучула!

Газетлеге, журналлагъа жазылыу кампа-ния бошлаа тарады. Сиз алыкъа «Замангга» жазылырга жетишпай турга эсегиз, бир амал табыгъыз да, почтагъа атлангъыз.
Жангы жылда да сизни бла сау-эсен то-бешрибиз зеп ышанабыз!

Бизни индексибиз - 51532

ТЮБЕШУ

Биял Махов премьерни тутушууну амалына юйретгенди

РФ-ни Правительствоуну Председатели Владимир Путин Санкт-Петербургда «Москөөс-кий» физкультура-саукулгъу ючюндегиуи комплекседе бол-гъанды эмда Россейни эркин, грек-рим тутушуудан, дзюдо-дан бла самбодан жыйымдык командаларыны жаруларына къатышканды. Кюйюзе пре-мьерю бла бирге Къабарты-Малкъардан спортчула Асланбек Хушов, Билал Махов, Алим Га-данов бла Беслан Мурданов да чыкыгъандыла.

Владимир Путин спортну кеп торлюлери бла керештен жашла бла жарула бардыр-гъанды сора Россейни дзюдодан жыйымдык командасыны на-сыйхатчы Эдио Гамбой ола да улашкъ этгенди. Премьерни туту-шуу амалын бизни РФ-ни дзюдодан жыйымдык коман-дасыны баш къауумуна кирген жер-лешлерибиз Алим Гаданов бла Беслан Мурданов да сынап кёр-гендиле. Владимир Путинни эркин тутушуудан инструктору уа дуняны он кере чемпиону Билал Махов болгъанды.

Россейли премьер бла тюбеш-юню ююсериин айт, ол: «Ала-лай ишла спортменнге бек магъаналыдыла. Ала къыра-бизни башчылары бизни жети-шмилерибизни ююсериинден билгенлери, алагъа тийишли багъа да бичгенлери кёрпоз-тедиле. Биз намысын кюрюу-

Ахыры 2-чи бетдеди.

лапын къыраланы башчылары ишбизге сансыз къарамагъ-анларын сизге бек хъчыууду. РФ-ни жыйымдык коман-дасына кеп миллетлени келе-чилери киргенлери да болгъ-лоро тийишлиди. Ала барсыз да демениги къыралыбызны Россейни-бир кёнюню тюбю-де жашайдыла, бир муранты тутайдыла», дегенди.

Путин тутушууну бир амалы-на юйрет деп тилегенди. Биял Махов спортну бир торлюсюню кеп элементлери жыйышдыр-гъан жорукъуны сайлагъанды. «Владимир Владимирович аны терс окуяны алып къыйсанды. Эзилада аны торлю тутушу-гъа да терк керенип къылар-

ча тынгылы мураду болуу», деп белгилегенди чемпион. Владимир Путин бла тюбеш-юню ююсериин кесини оюмун Пекинде грек-рим тутушуудан олимпияда чемпион Асланбек Хушов да билдиргенди. «Пре-мьер, кесини магъаналы къы-рал ишлери кююп, бизге с-портменнге, эс бурругъа зам-ман тапханы бек хъчыуун кёр-юнюгенди. Жыйылыгъа би-ри бирлерин эртенден бер-и та-ныгъачна, алай юкюрте эдиле кеслерин. Залгъа РФ-ни пре-мьерю угы барысы да эрте-ден тагышан, сыйлы да кёрген тренер кирген сунар эдинг», де-генди ол.

ЮСОПЛАНЫ Галина.

Сагъалады

Журналистлени хунерлерине тийишли багъа

Бизни юон Нальчикде Культура фонду юююнде асламы информационы органларны келечилери бир заманда да болмагъ-анча кеп эдиле. Анда алагъа республиканы Жаш тёлню эмда жекюуат биргилуени ишлери жаны бла министерство корруп-циягъа къажуа керешти газетлени бетлеринде радио эм телевидение бла иш чыкыгъан журналист-лени сагъалады.

Къууанчы ингири ала, КЪМР-ни жаш тёлню эмда жамауат биргилуени ишлери министрини заместителини кулукчуны толтургъан Гергъ-оукъланы Жамболат келген-лени барысын да жете тургъан Жангы жыл бла алгъышлагъ-анды, конкурсу магъанасын анылатанды.

«Кожуро форумуу жаш тёл-ню ачыккъылагъа жораланган-

Гергъоукъланы Жамболат Ахматланы Сафияты сагъалады.

ды эмда бир неча номинация-да бардырылганды. Ала «Кор-рупциягъа къажуа», «Анти-тер-рор», «Къыйынлыккы келир заман», «Журналистле аман-лыккылыгыгъа къажуа», «Ан-

ТИКОР», «Коррупциягъа жол болмазгъа керекди», «Бек иш журналист иш» деген соци-альный проект эдиле.

Ахыры 2-чи бетдеди.

Т 2 бет	Миллетчиликни тамыры бла куруутмай жарамат 5 бет	Отдан, учунуудан эм ёхтемликден толу тепсеуде 5 бет	Пенсия эркинликлерине къысыулуку 6 бет
------------	---	--	---

Концерт

Таяк искусство дуньясында көп уста таласу коллективге бардыла. Асылы араларында айырмалы болуп жүчөп а, көп ишереги көрөдү. Бизин барыбыз да кыуандырган, миллет өтөмгөйлүгү бизини кичкеген ансамблибиз «Балкария» уу, жашлыгыбыз да кырамай, атын иги бля айтыра келеди.

Ол кырапал, туура эки жыл да озгунчу, кавказ халкыканы Сухми шахарда бардырылган биринчи фестивалында лаурат болуп, бек сыйлы сауганы – «Алтын беркин» алган эди. Ол кезинде анда бадырдылган «Бек ариу кызы» конкурса да «Балкарияда» телгеней Токумаланы Мария халагында.

1987 жылда Францияда бля Бельянда бардырылган Битеууня фестивалында да «Балкария» биатыгы сыйлы «Алтын беркин» алды. Андан сора дагында көп жетишимлери шагта бля, кушкыанат телсеулери кыуана келебиз аны. Ансамблбеге Франция, Германияда, Бельгияда, Италияда, Португалияда, Венгрияда, Швейцарияда, Польшада, Испанияда, Тюркде эм башка кыраалада кызыуу кыраала бля төбөйдиле биогонлюкө да.

Бусагыта аны художестволуу башчысы Кызарты-Малкыр бля Ингуш республикаланы сыйлы артисти Кызайланы Хасанды. Ансамблбини гастролдарына, башка магыаналы ишлерин да жалчылыкты турса а Ингуш Республикасы магыанатыны сыйлы кыптыкчусу, аны директору Энейланы Магомедди.

Жанатайлы Салих

Отдан, учунудан эм өктемликден толук тепсеуле

сыйлы артисти Биттуу-ланы Аслан. Аны уста-лыгы не заманда да айырмалды. Тоуну бардыра кызыдыра билеи ол. Кырамында окуна «отла жанды-ды» аны. Аслан тепсе-се, не кыайгыны да унутса, көлөкү жарый, өктемлик сезини кийле-йди жюргөинчи.

Чынты фахму бирки-дырген кочо бля да ай-ырмалды. Ол, зал-дагы жамауатын, теп-

тийшли негерида анга. Ала бир-ле тепсеуну сейрилик дунисон ачандыла кыраучугу. Белги-лисица, уста жырычыга, тепсеу-чөгө да тилманы керекмейди, хар миллети келечиси уста ан-гылайды фахмулуну тилин. Ас-ланы бля Лейланы дузлери ала, кертиси бля да, аламат эди.

Аладан сора, Беслан Кайсе-вэди айырмалы – ол да, кишиге ыкындырмаганды халкк тепсеу-ны кызыуулугурун. Аны кы-рамала бля тепсеуу, аркы жиле-жанын титирете, хар такыйка-ны багыларга койретедиле.

Жанатайлы Салих

Көп болмай а «Балкария» Кы-улийланы Кыайсын атлы Малкыр кыраал драма театрады бир бири ызындагы эки концерт бер-генди. Аны ансамблбини солист-касы Гуртуланы Лейла бардыр-гында.

Бек алга айтыргымын – са-нада тепсеуну аламат сураты кырауларын эди, адамын битеу-садыран учундугу эм тепсеуну. Тепсеунолу, кыраучула да илхамлы эдиле. Не излейбиз биз, нек кыар урabyз? Артист-ни аякк алганы, санын ойна-тканы, миллет ушаны, сауай алып айтканда уста тепсеу, жо-реклене жарыта, кызыгы бил-гени ючюн.

Ындырай, шаудан кыатында, кыраала бля тепсеу, олоу, абе-век, тюз тепсеу, бизини элде-дагында башка тепсеуну бизини халкканы адет-төрөлери бля бай-ламдыла. Хар бирине гюролде-ген кыраала бля, «аперим!» деген ауазына бля төбөйдиле зал-дагы жамауат. Хар тепсеуге кыанат бирден, анга жан сал-ганы а, сөзсөз, артисте эдиле. Кыраучу андан жарык төбө-гөн эди алапта, баш уру аяны фахмуларына.

Сөзсөз, тепсеуну патчы эди ол ингирди Ингуш Республикасы

Биттууланы Аслан бля Гуртуланы Лейла

арысында ала да репертуарлы-рына жангы чыгарыламын кы-шарыкларына.

Аты көп жерде айтылган, кесине кыар урургунан «Балка-рияны» артисттерини киймле-ри, башкаларга ушамай, ариу-ду, көзөнгө кыаматады. Хар тепсеуну сураты, тирингиине келише эдиле ала. Айткылыгы, ансамбл халккы кыуанды-ры тепсеу эсе, ол бизини бары-бызга да улуу саугады.

БИТТИРЛАНЫ АММИНАТ

БАЙРАМ

Жангы жылны алдында кюнде жалгыз арканы сатып алырга кюркчуу ууладу. Декабрын ортасында январын жарымына дери кезинде россеийлы арканы, жылны бирс айларны кыайсында эсе да, бю-тонда көп ичедиле: арканыдан 200 миллион литр, шампанский а б 60 миллиондон артык.

Ичкени асыры көп ичле-ниую аны кылыксыз көп чыгартоды. Байрам кезинде ичкени кызыган адамла саулукка бек кюркчууул жалган арканын айыртыл хазна билмей кылодыла.

Спиритли продукция чыгарылуучуга жангы жылгы байрамланы кезинде тирликчи заманын тапкан бек кыайн ишди. Миллет акюлөгө политиканы жарашдыруну арасыны тергелериине кере, бу байрамны кезинде чыгарыны ичюу 20 процентте, арканын 50 процентте, коньякны 80 процентте, шампанскийн – тюз да эки керге көбөйдиле. «Чекден тышында» жалаңды сары кыалады, алай анга излем да бедди.

Алайды да, чыгарылуучу кылардынан келгени аямки корюредиле, алай продукция-

лары уа жетишмейди. Алабга болушлукка солчу кырамы-шучууда да бу байрамны кези-юнде көп чыгардыла.

Тюзюн айтканда, рынонда чынты производителле хар за-манды да бардыла, аяны көп кыайлы барыса да кесерине «болушлукчунарга» алай ыра-зы туюндолюн. Сөз ючюн, ка-кестову арканыны чыгарычуу фирмала шешаланы бюола-рына расекателлени - гуаланы - орнаттыла, алай бля уа ол шешаланы экинчи жер кыайр-лануу юн кетериледи. Андан сора да, сындырылуу колпа-чокча да орнатылдыла шеша-ланы башларына. Кючю аркы-аны реклама этген затпада (сөз ючюн, жытырауучу журналда) этикеткеланы юспердинде билдирюуле басмаландыла.

Ала кыруулануу амалга жаны бля Госнакны изделюларчы болушлукта. Ол да бошдан тую-колю. Арканыдан уулануу бек кюркчууул ишди эмда сатуу-те, шампанскийн бек улуу заран тышырады.

«Эм хатаны зат а аракыкды. Граждана кесерине алулукчу юлжалты мурат бля учуу-ракты затны сатып аладыла. Бур-лайда уа алай ичгилени бур-

дорлары техника негд денатури-ровать этилен спирт болды»,- дейди миллет акюлөгө полити-каны жарашдырун араны башчысы Павел Шапкин.

Денатуратланы аспамысы алабга сунуу көп кере кыошан замандыда татууларын эм ийсе-рин тас этедиле, уулу ючюк-лер а сакайдыла. Ол себеп-ден береди Шапкин былайл предложениеясын – жарым лит-рини багыасы 100 сомдан аз болганы ичгени сатып алырга жарамды. Шешалда гуална болурга керекдиде, этикеткалы заводда бек тап жабашдырылп денату-рат ол продукт да болурга болушлук. Кертиди, ол торлюо сол шартта ара шахара азы-рак туюбдиле. Анда тинтил-ген туюкенде алайл кемчилик азыракыдыла.

«Эм акырында уа врачланы ай-тканын этерге керекбиз – азырак ичмей. Арканын иче-рин адан аны качествуона тий-ишлесица эсе бурса, жалган ичги алай бир терк эсперник-киди. Алай, жарсыуга, граждана көлпери ол затны эсэ тут-майдыла. Ол себепден а, не мел-ет, өлөмде да чыгып кыаладыла.

«Известия» газетден.

Энци оюм

Миллетчиликни тамыры бля кырутунай жарамыз

Кыргыз Парламентини Москаны Шаар думасынын депутатларынын кырутунай сора башымы көп торлоу сөгүшлук келгендиге. Көп миллетте бир юйюрга жарашы жашогон Россия бир чекке нек жетет? Кыайдан чыксыды миллет айырыу деген зат, кимиледне аны өчюлгөн отун (ол, кертиси бля да, бир заманда өчюлгөн эди) жанында тиргиини кюркчөгөнө? Бу сорууларга бир сөз бля жууап табарга кыаймында.

Айтканын бля байламалы эсиме көчгөнчюлюкюно жыл-ларын тышореме. Мен, кыара бал-чык жашкалып, жалган дау бля турган жеринде кырамын уузак районларына сюрюлгөн халккны адамдарында бир эдим. Эркин-лигин болмаганды турган элим-ден тышына чыгарга, паспортту жок эркин кырамын уузак сарт-лу, гражданд эркинликтерине чек сал-гынган эчки көчгөнчю эдим.

Мен алай болулмада окуна менни бля бирге ишлеген орсуну жана бля Василий Корчагин, Василий Жюмартко, Владимир Козалев, кыазакшы Шапир Нургажинов, та-тары Ринат Усумтидинов эм баш-кала мени кесери бля тегд дара-жасы салгыларын дайым сезип турганмы. Бир-бирледи аяны по-сортто да керемет ала уа 5-6-чы классдан өрге окуулары болмаг-ан жалла эдиле, алай тюз некти-ле, ол миллет, бу миллет деп айыр-маган!

Мен политолог туюлюм, алай буюм олоу миллетти, биринчи чы-гырга турган сол ишлени юспер-динден, кесин аныгалаганымча, оюмларыма айтырга оюмме. Мени акылым кере, властыла бу затка замандында эс бурмагындайла. Кир-гиз, орусияны кырамын уузак ар-тка хатасы чыкмый кыамдыды.

Отуну жаныл башалганын өчюр-мөсөзг, ол өрттөнгө айлануу келе-ди. Шенюю иш алайгы ушп тура-ды. Москвада Манжюкый майданда Батыл 11-чи декабрда болган ан-диге багы биче, Россияны Презид-енти Дмитрий Медведевде миллет-чилик кырамын туюлуучулугуна улуу кыруучу салгыны билгендигинде. Жаныл бля кыруучулук жюбуу согуш-танын кылап салып чыктыганла аманлык ишлени ызыларында юспер-дине болганынан эм аяны жууап тартырга керектигин эс-тергедиле.

Бизини оююнда алайды бир зат-тын юсюндөн эчки айтырга тийишли керема. Право нызамы сакталган эм сюд органа закон-га буюшлук эткенге асыры жуу-машкы кыраи болмаганды? Мос-квада болгон кыруучулук жюбуу-ханандан көлпени бошпал койгуй-

великодержавный шовинизми ин-терпердине курутунай турган-да бар керема.

Не заманда да, кыайда да адамны жашуун юзгөн – ол мурдарлыкты, өлгөнни юйюкюне, жууукларына унууламалык буюу-ду. Москвада футбол фанат Егор Мирдифов өлтүрүлдө. Жарылуу, ачулуи иш болду. Кыазу кыруу-га, жаш адамны керо бля кырууга кы-лай көлө барды бизин бир жери-бизин? Ол, ажай да, эттен аман-лыгы мен кыты жууап тарты-лырга керектиси блямында.

Аманлыкчыны миллети жокду дегенбиз, ажай да, тюзю. Уруу-ла, хулиган, мурдарлык кыайды да туюбдиле. Алай эсе, «наказаныла» «дагыстаныла», «чеченгиле» деп кертиге керектиси бармыды, аман-лыкчылары юспердин сөз бар-жанды? Баш кон, 20-чы декабрда, Москвада «Честый повендиль» дег-ген кезилуе бюонон бардырган-ды. Анга кыатышханадан бир-бир-ли айтыларын мен аыры бля жа-ратмаганмы. Сөзюо айтырдан ал-гы андан не хайыр, не хата чы-гарга болуучулую юсюндөн сагыш этерге керемет.

Холмогоров деп биреу, жангы-май эсем, политолог болур эди дейме: «Орусжу жаш зор бля юре-нуо маинишана сейричирга кире-ууле, биринчи миллетти, - дегенди. Дагында алай сол ишлени киртик тую-юлдо деп башка торлоо аманлык-чаны санаганды.

Баям, «Следствие велю... с Леонидо Каневским» деген берюлгө кыраи бля кыруучулук, Нара Кривая, кырайд Кыушская станицада 12 адамын киле өлтүргөнгөн бир-мелди. Бир заманда Дондагы Рос-сияда кыраандыла Топтоспотава-ны юкюсюз мурдарлык ишлеринде бля халкы чыгарыла болган ан-ды.

Минаев кесини ала «Мехкигте кирп, кыбуз соксака, муслиманга анга «Ош кыай кырааркында?» - дейди. Ол шахар майданда лезгиини тепсеу-гөн бля кыруучулук жюбуу согуш-танын бир тентиге саянды. Кесерин бийик даражалы политологга са-нагыланлы миллетте аралы кы-рууга бля байлалы иште кез кыраам-лары мени сейр эгтерди.

Минаев кесини ишле уста билге-нине, политикандан аныгыла да тер-рер болганына ишеккиин жюк-ду. Жарытууга, бу жолгу берюу отха срагетген кыуягына болганды. Алай туююдо деркиле бля да-уула болгон кыруучулук жюбуу-ханандан көлпени бошпал койгуй-

«Анында айтыргымын: миллет-чиликни жолун чорт кесюнуо таукал мадаларын этерге замат иштин турарды. Ол Россияны бирлигине, кыраил кыруулуучулуга кыруучу-луу ишди сары бля бля бля бля бля кыруулуучуга тийишлиди деп, алай кырамын.

КыУБАЙЛАНЫ АЛИИ.

Уллу гүзуба

Махмут Аскерден төрт жылга таматады. Орамда сабыялени көбөсүндөн жыл саны бля аба-данды. Ойнарга жыйылганла-ны барысына да ол оюну этеди. Союд, орусияны кырамын уузак ар-тка хатасы чыкмый кыамдыды. Аскер-ни уа тобу барды. Аны атасы ал-ганды көп болмай улуу ариу топ. Аны бля ол аманлык ойнаганд да этемдигин. Жылкылаан да кюч-юкюл, кыруучулук турган эди.

Ары дери да Махмут Аскерге кыоп жетиде турганды. Ол, башка сабыялечы, аны айтанын жерге салмай этип кырууга сюл-мөчүндю. Аны ючюндю кыбуу-жюкюл, кыруучулук турган эди. Алай кичи да кызамамай-ды. Ол да ойнарга сюемди. Орам аныккы туююлду да.

Аскер көп турду, топ бля орам-гы чыккылы. Базымын. Махмуту бир хата жетер деген кыайгы-ды. Топка кырап, аны бля ойна-гыкы берилди, аяны бля уруп, көккө кырадыра, ызында кыуу-лугу. Бютонда бек жангы не-герлерине махтангыра.

Бир жол Аскерин карт ынды-аышундан алып, тишюруланы ышыларына жетирди. Ныгы-ыш деп да улуу ныгышылыгы жюк-ду. Кырат Аслангерий бир жол эчки кылагандан шитик ишлеген кыруучулук олуру турган эди. Тишюруу аны билгиледи да кыюлды. Бир бек эргип, алай-да бирас отурайым, кыайгыларыны чачайым деп барса, кы-тайлыны аладыла отурганларын кыруучулук олуру турган эди. Бир затта мурулдай, артка кыай-тыл кетюмчю.

Ына Аскерин да алып, ол да жан-гы төккюргөине кыасканпай, алайгы келди. Жаныкчы ол тир-геле сабыялени, бетерде Махмуту юкүрмөгөнө ыразы болду.

Кыруучулары Жансурат а ол юно, адамлары ашатып, кийин-дири, бирер жерге ашыргандан сора, эшик-терезени кенге ачып, кыруучулары ташына чыгарды. Ююно кичи тыр бля жангыдан агартыр мурады. Аны эри Кы-айз ол ишчи бирге этсеи иги болу-учун билдирген эди.

Хапар

Татты жукудан элгичин унган Жансурат эс жылмай кылат. Не болду ол сагышта, ол учуп, юсо бля өтгөн кырадыра уа не зат ады? Шай-таманды, жинимди? Ол да аны сагыштан элгичин, болганын тиретип: «Мен оны жангы аймай кыюймам», дегени айтты. Бир аны ауаз чыккыды. Жансуратны кыле-рине кыан чыпды, этерге кыраан-гы болду, санарын кылаурауук ады. «Жан алычуу уа баян келе керемде да - дейи - Не этпейми? Кыайры кыачкылым?».

Ол такыйкыны ичиде жарпы тишюруну ушына ненча торлюо сагыш келди. Убагы, кыачкыра керемде. Бусагач жетем, жа-ныгы алама деген ауаз энди жу-гуурактарда ашылды.

Жансурат андан сора сагыш эте турмады, нартох багдача бутурга ахыл этип, ари ташай-кырады. Бусагач жетем, жа-ныгы алама деген ауаз энди жу-гуурактарда ашылды.

Жансурат а алда барды, аягы басканын көзө кырады, нартох чыгарыла да кыруучулук жетерди. «Энди өлөм-кылаам да, мылгымын кыруучуларыма жетирди», деп, кыан ара таба атыр. Кылагына уа: «Мен оны жангы аман кылаам»,- деген сөзлө бекден бек ашылды.

Бир кыруучулары Аружан, коню халы жууаржыга ушайд деп, кыадылып, алууларын быстырланы юйге жанды. Жылкылай, нартох беченден чартып чыгып, Жансу-рат Аружанкы аллына жетер жетем, талак солгу эте, ол кел-ген жанына сол колбуу узатып: «Жан алычуу», - деп алдыла тап-чанга жыгыларды. Аны алай эт-генин кыраган Аружан да, бир улуу папак келе турган сунуу, кюор-куду, кезлерин Жансуратдан алапай, бир болуп кылады.

Бир заманда, юсо-башы да шынжиге бля мыржыкандан толуп, нартох багдача Аскерин мынсы чыккыды. Жанылай келип: «Ол на-чаны эслемдигимни былай ары кыачкыча кюрюндю? Бу бля, бля-лай тынчайы турмай, ол тую-лол тургыларын юйюне жыкы-ла алап жазуу кылаам», - деген Махмуту алып, орамны энише жорду.

ОСМАНЛАНЫ ХАЙСА.

ТАУ-ЛЫЖА СЕЗОН

Къар игиди, къонакълда да асламдыла

Тау-лыжа сезонга хазырлана, битеу объекте тап халга келтирилгенди, ол санда трассала, канат жолла да. Жаргон кыр чыгарган обуродоуна да алынганды.

Туробъектлер Москвада «Гостиний дворда» бардырларын тереин оңикетчи «Эркон - 2010» тау лыжа сапанда болгондыла. Анда «Эзон» къонак йолени комплекс къргозотен Викториа Ворошолово былай айтады:

«Арт жылда «Гостиний двор» турист компанияна туралы туроператорла, тау лыжа комплекске, канат жолла, жалган кыр чыгарган системалар жаны бля курулуш эм жуушланы жалгын фирмаларны келечилери тобоштен тэри жерлери болгонды. Ары Россейден, СНГ-ден, битеу дуниядан да отеллени эм тау - лыжа курортлары къргозотен, тау лыжа кырлары, къарны оюнгенле, къарлы тау белгелер тобоше ашыктыганла да жыйылдыла.

Болсада бу жол салонга къатышканы алгын жылдадан эсе аз эдиле. Ол ствендени санымда оюнуна эсепте эди. Жарыгулга, «Домбайны», «Красная поляна» келечилери, Москваны тау лыжа парклары да къатышмагандыла, къыралыбыны ара шархарны туроператорлары, тураттары.

Ол да сейр тойлопдо, нек дегенде салону кыраганла анга къатышыр ююн, хакыны асыры улу этгендиле. Болсада Францила, Австрила, Швейцарияла тау - лыжа курортларын къргозотенли саны уа кёбейгенди. Ол кыралла курортларыны ислеринден да орус тилде кеп торло бүктелле келтирген эдиле.

Минги тауу тийреси салонда «Эльбрустурк» ачык акционер обществону ствендиче бир неча къонак юй эм «Альпиндустрия» фирманы Терс-Къолда филиалы къргозотендиле. Кертин айтаанда, ственды балтыргандыла аламат тойол эди, болсада ол тап жерде орналганы себепли, хар замандача, анда адам кеп эди.

Адамла канат жолларыбыз къалай айныганларын, къоркъуусулукну юсюнден да билгере оюнгендиле. Биз, бир затны да жашырмай, алауны сорупула тоду жуулду бериге кюренбеген. Минги тауу тийреси ственды солурга оюнген конно узунуна неда жарты кон учарга абонементле болгандыларына, къыш да балтыра жылы эм къарлы боллугуна да къуянгандыла.

Тау - лыжаланы оюнгене Быйыл Эльбрусу бля Четени сыртларында къарланы сынап къргендиле. Жагны жылы соллу конюлери жетип келеледи эм Минги тауу тийреси пансионатла, эчки къонак юйле, башка туристтик объекте ле, къонакъланы саклайдыла.

Анатолий ТЕМИРОВ.

Редакцияга писъмо

Ана тилибизни саклаууру

Мен Отыры Малкъарда жашыма. Мухол элде турганма. Жашлыгым айнып, игини, аманы айыра билгенлей, «Асанов» атлы колхозда ишлеп, молноо есююне юлош коушалладима.

«Келгиз», газетибизге жазылайык. Ол хар тауу юйорде болса, тилибиз аллай бир бай боллукдуу, ёмюрлөгө саклауурыкъды.

«Келгиз», газетибизге жазылайык. Ол хар тауу юйорде болса, тилибиз аллай бир бай боллукдуу, ёмюрлөгө саклауурыкъды.

АТАБЫЛЛА Магомед. Отыры Малкъар.

Окуучула юйретелде

Башны хайран этген склероз

Бу ауруу мени эгечиме 40-жылгында тийген эди. Солънында бир айны багыттан сора артыла юйге жиберип къоядыла. «Бу аурууга багытуудан хайыр чыгарыкъ тойлопдо» деген эдиле ала. Юйде уа аны халы ослардан-осал бола бара: ерге тура эди да, бир жерде тегерек айланганлай, тегендегиле, бир жанана да бармайла.

Аныс бля мени, багытууу халкъ амаларын ислеп, бек кеп киталпагъа къарган эдик. Тамкан рещентлени хайырлангын, анга болушук этерге корюшенбиз. Бир жылы ичинде бакъыгандан сора къыйналыбызны къыйметтен кърген эдик. Андан берги 10 жыл озъганды, эгечимни саулуугу тийле турда.

Багытууу былай схема бля бардыргандык: 1) Муий: аны 5 граммын къыйналыгын суук сууну 100 миллилитринде эритирге, ашардан алгъа хай къышкъ бля бирин кон сайым 3 жер ичереге керекле.

2) Пропилис: настойкасы: уакъ этилген 5 грамм прополису ююне 96 неда 70 - процентлик спириттен 0,5 литрин къуяргъа, бир ийныкны, бакъыш, терк-терк къатышдыра турургъа керекди. Чышана оюлолоп турган дарманны башка эдирге къуяргъу, тобончек къалгын худурну ююне алай союлгенден дагында 200 миллилитр къуяргъу да, аны да бир ийныкны алгычана этип тургъу. Андан сора уа бу дарманны, 30 тамчысын къыйналыгын суук сууну 50 миллилитрине къошуп, кон сайым, 3 жер муимуну ичгенден сора 30 минут окуп, ичиги.

3) Жижокосу (альпдинунити) настойкасы: бу дарман хансны къургакъ 100 граммыны ююне 1,5 аракъны къуяргъу да 21 конно ичинде къараны жерде, хар кон чайкъалтып, къатышдыра-къатышдыра тургъу, андан сора оюлолоп. Алай бля хазыр болган дарманны бир къуяруу тамчысын къыйналыгын суук сууну 50 миллиграммына къошуп, прополисни настойкасын ичгенден сора журум сагъат озъганлай, былай схема бля сайым: 10 конно ичинде 15-ш тамчыны кон сайым 3 жер. Андан сора уа дагында 10 конно ичинде 20-шар тамчысын кон сайым 3 жер, андан сора уа ауруугудан кытугунчугъа дери 30-шар тамчыны кон сайым 3 жер ичип турургъа керекди.

Дарманланы барысын да ашардан алгъа, бир бирини ызылардан, араларында 30 минут озъган сора, курсларын 21-шар кон этип, араларында 9-шар кон ичиги.

4) Бал чибини ууу: жаз башы - жай кезимде бал чибинилге къалдыра-къалдыра туру. Чибини сыртгызында жылкъ къушлардан жерлеге орнагъура керекди. Бир жылы ичинде 600 бал чибини хайырлангын тамамды. Башны хайран этген склероз ауруу башланган кезимде чеплеу жуудан столва къышкъ бля бирин артиндикке ач къарангый ичип турургъа керекди.

Бизни бу торло багытуу сынабуу, мени эгечиме, башха саусаулыгъа да болушур деп бек ийнанма эм бек союеме. Саусаулыгъа барысын да саудуу да, коч - къары да, тэкомлолох да тежибелле!

Мен дистониядан къоркъмайам. Мен вегетососудий дистониядан сабийлгимден бери да къыйналама, заман оза барганы сайын, кеси кесиме болушурга юйренгенме: артыкъ уллу болмаган чонондорноу аламе, экиге белеме эм кулаккъ жалнармай, кесилген жерлерин айлашдырып салдым. Алай 5-7 минутту тургъа керекди. Кертиди, андан сора жакъларыма, къанча, къызыл тамгъала къаладыла.

Алай сиз былай багытууна да хайырлангырга.

«1000 советов» газетден.

Жылда эм адамла

Огурулу ыз

Бечелланы Мутайны къызы Харисатха бурма чачы асыры кырадан, гитчелигинде окуяны атача Чаучакъ (Галка) деп атагандыла. Ардан-архта уа анга дагында «ариу» деген сезню къошхандыла. Арыкъсуу, уллу къарахъкъ, чырайлэ тиширууну ариу тиллиги, адамла болушурга оюнгени конча а кепле сый-намыс бергендиле, хурмет этгендиле.

Харисат Казаастанда, ызы бля уа Тырнауауду арта билим берген школону бошагъандан сора токенде ишлерге тохтайды. Аны бля бирге ол Нальчикде технология текнужика зоочно окуйду. Алай бля олу беш жылы ол магъаданлыны аш-азыкъ продуктла сатаху уллу токендиле ишлейди. Алай бир за-

манны ичинде аны сураты районну сыйлы къангасында тургъанды. Мындан товар алып кончо шархар хар къалайындан да келгендиле. Бечелланы къыз ол заманда бир неча жою адам ишленген прокдара парторганизацияны секретарына да айырыла турганды.

Ол кеп жылны бек жарыкълы ишлегени кончо торло-торло сау-галгала, белгилеге, грамоталар да тийишли болганды. Алауны араларында «Совет сатау-оюнулу маддала, Россий Федерацияны Торсионно металлургия министрествону грамоталары да бардыла.

Бек сыйлыгъа уа, ол, сезюсю, Ишчилени ол замандыгы министр Бабаланы Солтан берген грамотаны бля белгини санайды. Анга Харисат, аракъчыкъ, къаруусурукъ болганына да къармай, бир талай жак тойоше турганлай, колларындан бичакъны сыйырганы, аны бля адамны жашауу саклаганы кончо тийишли болганды.

Пенсиягъа чыкыгандан сора да ол юйде олурмаганды, ол жылы интернет-школда директорну миолк жаны бля орунбасары болуп турганды. Аны ишчи стажы элли жылгъа жуукъланганды. Ол башчылык этген токенге уа болгон да тырнауаулула «Бечелланы текне» дейдиле.

Бусагында Харисат баш исон Хан Каранаша бля алай туудуун, аладан тугъан да ол сабийни есдюруге болушадыла. Ол алын таубайкъаландыргычу комбинаты директоруну орунбасары эди.

Бюк кондеде Хасан бля Харисат бирге жашаганы отузжыллык юйбелгилени белгилейдиле. Биз алауны байрамлары бля да агъышлайбыз.

ХОПЛАНЫ Марзият.

КЕРМИОЧ

Бу ариу байрамны къалай белгилейдиле?

Жагны жылы алында Миллет библиотеканы справка-библиография бөлкомюнде «Байрамны тарыхы» деген ат бля кермиоч ачыганды. Аны къураганла киталпадан, журналдан да кеп торло материалла жыйышдыргандыла.

Кермионо «Жагны жыл - битеу дуния байрам» деген брошюра кырады, кесин да библиотеканы ишчилери жарашдыргандыла. Ары бу байрамны юсюнден культура арада сакланган материалны тизмеси киргенди.

Баян, аны нарат терекис, иллалусу киши да киз алына келтиралайды. Аны бля байрамлы «Елочная иржуха в России» деген журналдан алынган статьяга эс бурулукдуу. Анда айтылганды, 19-чу - 20-чы ёмюрно алында къырылда хазна алай производствозе жокъ эди. Жаланда Петербургда бля Клиндие гиче заводла ишленгендиле.

Совет властын бирини жылнында уа Жагны жылы байрамны белгилеген тере болмаганды. Ардан-архта мамукдан, папе-машеден, къаты къыргандан адамла кеслери ишлерге корюше эдиле иллалыны. 1930 - 1940 жылда алауны «Москбил» белги башкагандыла. 60-чы жылдан башлаб а

барды. Киталпаны юсюсирден айта, «100 и 1 алгыш», «Сойген байрамланы энциклопедиясы», «100 белгиле байрам» деген эм башхаланы айтыргъа болушукду.

САРАККУЛАН Асият. Сураты аман алгъанды.

ЗАКОН

Пенсия эркинликлерине къысылуук

«Законоланы толтурууларына, адамны эм гражданынны праволары бля эркинликлери къалары къорулангандыларына прокурор надзорну къурууну юсюнден» РФ-ни Генеральны прокуроруну 2007 жылда 7-чи декабрден 195-чи номерли бурунтууна тийишлиликде «Нальчик шахарны прокурорлары къырал эм муниципалнын предпрятияла, организацила эм учрежденила Россий Федерацияны пенсия законодательствосуну ислемлерин къалай толтурууларына» тинтгенди. Аны кезилюнде ачыкланганына кере, шахарны 80 предпрятиясына бля учреждениясыны бля учреждениясы Россейни Пенсия фондуну бюджетине социальный взносу тейлеуде борчлары бардыла. Алауны оюнуларына аны алайгыры бир неча керэ эсертлген эсе да, андан къыймет чыкмаганды, анда бюджегге дери да борчларында кутууланганды.

«Россий Федерацияны Конституциясына 7-чи статьясына 2-чи пунктуна кере, РФ-де адамланы уруунулары эм саулууклары къорулангандыла, иш хакыны бек аз бөлчменин гарантиеси тохташдырылды, юйорте, аналгакъта, атайыкъла эм сабийликке, инвалидиге, уллагъан адамлагъа кыралны жагыннан болушукту этуу жагъатылындыла, къырал пенсияла, пособиала эм башха социальный болушукъланы гарантитары белгилендиле. Аны бля бирге «РФ-де борчула халда пенсия страхованины ююсирден» Федеральный законну 14-чо статьясына 2-чи пунктуна болушукту тийишлиликде страхователер РФ-ни Пенсия фондуну бюджетине страхово взносланы толлу влечмедэ тейлерге эм тейленген ахчаны эсебин жорюторни борчунду, Аныс элентиге кемчиликке къырал эм муниципалнын учрежденияда ишлегенли пенсия эркинликлерине къысылуук этилгенли къргозотедила. Алауны пенсия накопленияларьндан кыруу къоядыла. Аны себепли прокуратура Нальчик шахар округуну жеринде къырал эм муниципалнын предпрятиялары, учреждениялары оюнуларына пенсия законодательствозе буоуклуук этгенликери къаты эсертгенди, алауны болмагъа салмай кетерилени илзгенди.

И. ЧЕМАЗКОВ. Нальчик шахарны прокуроруну болушукчуу, 3-чо классы юрист.

Жон

Кеп турмай школчуларына къыралары башландыла. Алай 5-7 минутту тургъа керекди. Кертиди, андан сора жакъларыма, къанча, къызыл тамгъала къаладыла.

Арымай - талмай айтыгызы

Аны себепли атала, анала сабийлерини къыралына жолла, андан сора жорюторни корукъуртун дайым эсертгенлай турургъа керекдила. Айтхан бля къалам, абаданна орамда кеслери сакъланганды, нисамла бля бля алагъа юйге къргозтор борлушула.

Автомашина бля жолгъа чыкыгъан атала, анала, сабийлерини биргерине ала турул, алауны къоркъуусулукларына къайгыргандыла тийишлиликде. Алагъа деп эчки шиткиле эм бек баула болурга кереклисин унутурга жарамайды.

Нальчикке УВД-ны ОГИБДД-сы.

УЧРЕДИТЕЛЕ:КЪАБАРТЫ-МАЛЪКАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИ БЛА ПРАВИТЕЛЬСТВОСУ

Баш редактор АТТАЛАНЫ Жамал. РЕДАКЦИОНАЛЫ: БЕПШАЙЛАНЫ Мутайин (баш редактору орунбасары), КЪОНАКЪЛАНЫ Хасан (баш редактору орунбасары), АЛИКАЛАНЫ Владимир БУТТИРЛАНЫ Аминат, ТЕКУЛАНЫ Хауа, ТОКУМАЛАНЫ Хусейн, ТОКЪЛУЛАНЫ Борис (жауаплы секретары).

РЕДАКЦИОНАЛЫ: РЕДАКЦИОНАЛЫ БЕЛОМОНЕ: Жаматула Бельмон - 42-67-68, 42-24-02. Экономика бөлүм - 42-66-73. Кудурту бөлүм - 42-75-82, 42-68-72. Социальный политика бөлүм - 42-66-76, 42-27-59. Жагныжылкы эм спорт бөлүм - 42-26-39, 42-66-71. Писъмолар эм рекламалар бөлүм - 42-39-94. Тизмачыла бөлүм - 42-31-28. Сурат алдычула - 42-75-82, 42-66-76. Бухгалтерлер - 42-30-84. Операторлар - 42-26-28, 42-39-65.

Газетни басмагъа КъМР-ни Информациа коммуникацияла жамууну профессионализм басмашында. Нальчик шахар, Ленин аты проспект, 33. Газет «Тетраграм» ООУ-ну толтуруу профессионализм басмашында. Нальчик шахар, Ленин аты проспект, 33. Газетини ислерине тапшыруу ююне КъМР-ни почта сыйымы федеральный Управленины жууалады. Телефонла: 42-06-51, 42-19-97. Газетини роиннагы сагъа юйюн КР-ни «Роспечать» акционер обществосу жууалады. Телефон: 42-69-34.

Номерге графкиге кере 19 сагъатта кыюп салында. 20.00 сагъатта кыюп салындаганы. ГАЗЕТНИ НОМЕРИНИ ЧЫГАРГАНДА: Аликваланы Владимир - дежурный редактор, Кетчеликаны Зульфия - жууаплы секретары орунбасары; Акушудлары Фураха (5-чи бет), Зезаланы Лида (1-чи бет), Мисирлианы Лейла (3,4-чи бет), Апылайы Бельла (1-чи бет) - корректорла. Тиражи 3530 экз. Заказ № 308. 360000, Нальчик шахар, Ленин аты проспект, 5 электронный почтасы: elbor_50@mail.ru

РЕДАКЦИОННЫ АДРЕСИ: